

Anahtar Kavram: Adaptasyonlar (Türkiye'deki uygulamalar temelinde)

Çocukların başarılı bir şekilde kapsayıcı eğitime dâhil edilmelerine olanak veren bu modeldeki altı anahtar kavramdan biri "adaptasyonlar"dır. Adaptasyonlar materyallerin, çevrenin, etkileşimlerin ya da öğretim yöntemlerinin her bir çocuğu destekleyecek şekilde uyarlanması veya değişiklik yapılması sürecini ifade eder.

Adaptasyonlar "**modifikasyon**"ları ve "**akomodasyon**"ları içeren bir çatı kavramdır. Genel anlamıyla adaptasyonlar özel gereksinimli çocukların zayıf yönlerini telafi etmeye çalışarak kapsayıcı eğitim ortamlarına katılmalarına imkân verir. **Akomodasyonlar** bu hedefi eğitim programını değiştirmeden bir başka ifadeyle çocuğun ne öğrendiğinde değil nasıl öğrendiğinde bir fark yaratarak gerçekleştirmeye çalışmaktadır. **Modifikasyonlar** ise beklentileri veya standartları değiştirmeyi ya da düşürmeyi içeren adaptasyonlara işaret etmektedir. Modifikasyonlar öğretim düzeyi, içerik/eğitim programı, performans ölçütleri veya görev yapısındaki değişiklikleri içermektedir.

Her öğretmen, her çocuk ve her sınıf birbirinden farklıdır ve bu sebeple adaptasyonlar da her duruma özgüdür. Çocuğun ihtiyaçlarına yönelik tanımlanmış hedef, amaç ve beklentiler, bu ihtiyaçlara ve bireysel eğitim planına yol açan modifikasyonların ve akomodasyonların geliştirilmesine imkân verir. Devam eden değerlendirme de ihtiyaç duyulduğunda gözden geçirmeleri mümkün kılar.

Çocukları kapsayıcı eğitim ortamlarında adaptasyonlar ile desteklemenin birçok sebebi vardır.

- İşlevsel adaptasyonlar çocuğun sağlık, güvenlik, iletişim, bireyselliği artırma ve birbir desteği azaltma gibi en temel ihtiyaçlarıyla ilişkilidir.
- Oyun, öğrenme ve bireysel hedef ve çıktılarının teşvik edilmesini sağlayan adaptasyonlar, çocukların bu etkinlikler aracılığıyla çevre ile etkileşim kurmasını sağlamaktadır.
- Aynı zamanda adaptasyonlar sosyalleşmeyi teşvik ederek çocuklara destek vermektedir. Sosyal beceri ve arkadaşılığın gelişimi erken deneyimlemenin önemli bir parçasını oluşturduğundan etkinlikler sırasında diğer çocuklar ile etkileşim kurulmasını sağlayan adaptasyonlar çocuğa daha çok destek sağlamaktadır.

Adaptasyonlar eğitim ortamlarında farklı eğitimsel ihtiyaçları karşılamak için uygulanırken öğretmenler tüm öğrenenlerin ihtiyaçlarını ortak bir düzende karşılama noktasında zorluk yaşamaktadır. Çeşitliliği anlamak ve öğrenmeyi kolaylaştırmak için teknoloji uygulamaları üzerine araştırma, geliştirme ve eğitim uygulamalarına odaklanma aracı olarak tanımlanan Öğrenme için Evrensel Tasarım (ÖET) yaklaşımı eğitimcilerin eğitimsel müdahaleleri tasarlamasına rehberlik etmektedir. Öğrenme için Evrensel Tasarım yaklaşımı basit ve sezgisel öğretim, farklı sunum şekilleri ve çocuğun belirli düzeyde çaba sarf etmesine ek olarak eşitlikçi, esnek ve başarı yönelimli bir öğretim programı sunmaktadır. Bütün çocukları usta öğrenenler haline getirmenin önündeki birincil engel esnek olmayan ve tüm çocuklara aynı şekilde uymaya çalışan bir öğretim programıdır. Öğrenme için Evrensel Tasarım yaklaşımı ise bu noktaya dikkat çeker ve bu durumu ortadan kaldırır.

Bir öğrenme ortamında tüm çocukların farklı gelişimsel ve akademik ihtiyaçlarını karşılamak kolay bir iş değildir. Bu sebeple erken çocukluk eğitimcileri farklı öğrenme stillerine yönelik inanışları yansıtan öğrenme deneyimleri tasarlayarak öğretimi etkili bir şekilde

farklılaştırabilmekte ve çocukların ihtiyaçlarına göre düzenleyip değiştirerek öğrenmelerini ortaya koyacak farklı yollar önerebilmektedir.